

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică, Departamentul aprovizionare cu apă și canalizare
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În temeiul art. 7 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ANRE, în calitate de autoritate de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, elaborează și aprobă Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2019, stabilește raporturile dintre operatorii care furnizează/prestează serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare (în continuare – operatori) și consumatori cu privire la bransarea/racordarea instalațiilor interne de apă și de canalizare, la contractarea, la furnizarea și plata serviciului public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică și serviciul public de canalizare. Prevederile Regulamentului-cadru se aplică operatorilor care exploatează sisteme publice de alimentare cu apă și de canalizare și furnizează/prestează servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, și consumatorilor acestor servicii publice. Prin Legea nr. 133/2024 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial nr. 302-304 art. 434 din 12.07.2024), a fost modificată Legea nr. 303/2013. Conform prevederilor Art. V. alin. (2) din Legea nr. 133/2024, <i>ANRE va aduce actele sale normative în concordanță cu legea menționată, în termen de până la 12 luni de la data publicării.</i> Noile prevederi ale art. 8 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 303/2013 stabilește că, <i>autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi elaborează și aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au aprobat regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau în cazul în care regulamentele aprobate de către acestea contravin regulamentului-cadru indicat, se aplică prevederile regulamentului-cadru aprobat de Agenție.</i> În prezent, din 44 operatori titulari de licențe doar pentru 26 de operatori autoritățile administrației publice locale au aprobat Regulamente proprii, ceea ce constituie 59 %. Astfel, restul cei 18 operatori, se află în imposibilitate de a aplica prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dat fiind că APL-le nu au aprobat Regulamente proprii, așa cum prevedea legea. Respectiv, potrivit noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013, în astfel de cazuri Regulamentul-cadru va putea fi aplicat direct de către toți operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, indiferent de voința APL. Motivul neaprobării Regulamentelor de către APL, nu este lipsa de specialiști, dat fiind că Regulamentul-cadru prevede aprobarea regulamentelor proprii în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru. Urmare a solicitării informației de la operatorii privind deținerea regulamentelor de organizare și funcționare a serviciului aprobate de APL, se constată lipsa voinței consiliilor locale sau altfel spus o barieră administrativă între APL și operator. Menționăm că Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public este anexă obligatorie a Contractului de delegare a gestiunii serviciului care trebuie prezentat pentru obținerea licenței în condițiile Legii nr. 303/2013. O altă categorie de persoane afectate sunt consumatori serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care în lipsa regulamentelor menționate sunt lipsiți de cadrul normativ de reglementare

a raporturilor dintre operator și consumator cu privire la branșarea/racordarea instalațiilor interne, la contractarea, la furnizarea și plata serviciului public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică și serviciul public de canalizare.

Totodată, prin Legea nr. 37/2024 pentru modificarea unor acte normative (pentru facilitarea activității mediului de afaceri IV) Monitorul Oficial nr. 108-110/169 din 22.03.2024, a fost modificat termenul de eliberare a avizului de branșare/racordare la rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare, de la „20 de zile calendaristice” la „10 zile lucrătoare”.

Urmare a examinării rapoartelor privind indicatorii de performanță prezentate de operatori este termenul de încheiere a contractelor. Conform prevederilor normative în vigoare, operatorul este obligat să încheie contract de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în termen de 5 zile lucrătoare. Urmare a monitorizării respectării indicatorilor de performanță de către titularii de licențe pentru anul 2024, 61% din contractele încheiate au fost realizate în termen de 5 zile lucrătoare (sau 24945), respectiv 39% din contracte au fost încheiate cu depășirea termenului (sau 16073). Depășirea termenului pentru încheierea contractelor este motivată de către operatori prin faptul, că procedura de examinare, inspectare și realizare a tuturor etapelor necesare contractării depășește termenul stabilit de 5 zile lucrătoare.

O altă problemă identificată este evidența volumului de apă în lipsa contoarelor de apă sau fără verificare metrologică periodică conform prevederilor legale în domeniu. Astfel, în acest sens Legea nr. 303/2013 a fost completată cu obligația contorizării tuturor branșamentelor blocurilor locative, ale caselor individuale, ale apartamentelor și ale altor consumatori, în conformitate cu prevederile alin. (4) art. 26 din lege.

Totodată, este necesar concordarea prevederilor Regulamentului-cadru cu prevederile cadrului normativ privind condominiu. Astfel, potrivit Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu și urmare a aprobării Regulamentului cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale (Hotărârea Guvernului nr. 281/2024) se impune necesitatea completării Regulamentului-cadru cu prevederi privind prestarea serviciului în blocul locativ, și anume privind intermedierea serviciului, citirea indicațiilor contorului, facturarea și plata serviciului furnizat consumatorilor din blocul locativ.

În procesul elaborării propunerilor de modificare a fost identificată necesitatea completării Regulamentului-cadru cu formulare model (anexe la Regulament) privind actul de control al contorului și al sigiliilor, actul de refuz nemotivat de a oferi acces personalului operatorului la contor și la instanțele interne, Dispoziția de deconectare/reconectare, dar și necesitatea completării anexelor cu prevederi actuale și relevante în procesul asigurării furnizării/prestării serviciului public consumatorilor. Menționăm că prevederile în vigoare ale Regulamentului prevăd aceste acte, însă formulare-model nu sunt stabilite.

Cauzele care au dus la apariția problemelor expuse sunt următoarele:

1. Divergențe în cadrul normativ privind termenul de eliberare a avizului de branșare/racordare, intermedierea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, privind drepturile și obligațiile ale operatorului și consumatorului;
2. Blocaj administrativ între APL și operator privind lipsa de voință a APL de a aproba regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public în condițiile legii;
3. Proceduri de examinare, inspectare și realizare a etapelor necesare procesului de încheiere a contractului depășesc termenul stabilit;
4. Exploatarea contoarelor de apă cu depășirea termenului privind verificarea metrologică sau a contoarelor supra/subdimensionate;
5. Lipsa actelor tipizate necesare în procesul de furnizare/prestare a serviciului, care duce la aplicarea neuniformă de către operatori a prevederilor normative, iar în unele cazuri nici nu îndeplinesc aceste etape (posibil în neștiință de cauză).

În contextul celor expuse, urmare a modificării Legii nr. 303/2013 (prin Legea nr. 37/2024 și Legea nr. 133/2024) și monitorizării activității reglementate a titularilor de licențe care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv respectarea de către aceștia a obligațiilor stabilite prin lege, licențe, regulamente și metodologii aprobate de Agenție, se relevă necesitatea intervenției în cadrul normativ de reglementare, în cazul dat a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 355/2019.

Activitatea de documentare se bazează pe informație rezultată în procedura de examinare a petițiilor consumatorilor și solicitărilor operatorilor în procesul de organizare și furnizare/prestarea a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv și date din Raportul privind indicatorii de performanță ai serviciului public generalizat în baza informației prezentate anual de cei 44 titulari de licențe ai serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, și se prezintă la pct. 4, analiza impactului de reglementare, din prezenta notă de fundamentare.

Urmare a celor menționate se atestă că lipsa de intervenție în actul normativ de reglementare, sau opțiunea „A nu face nimic”, va continua să creeze divergențe în aplicarea actului normativ în raport cu situația existentă și cu cadrul legislativ în vigoare, întrucât intervenția este iminent dictată de noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, modificată în anul 2024.

Totodată, urmare a documentării și examinării prevederilor Regulamentului-cadru în vigoare în raport cu cadrul normativ aplicabil în domeniu, se atestă necesitatea intervenției prin completarea Regulamentului-cadru cu 30 puncte și 3 anexe noi, modificări/completări la 50 puncte și 4 anexe și alte modificări redacționale în tot textul Regulamentului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 63 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Modificarea unui act normativ este admisă numai dacă nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actului respectiv. În caz contrar, actul normativ se înlocuiește cu un nou act, urmând să fie abrogat în întregime”, se justifică abrogarea Hotărârii ANRE nr. 355/2019 și aprobarea Regulamentului-cadru într-o versiune nouă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin aprobarea noului Regulament-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, se urmărește realizarea următoarelor obiective:

1. Concordanța prevederilor cadrului normativ de reglementare, în cazul dat a Regulamentului-cadru, cu noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, modificată prin Legea nr. 37/2024 și Legea nr. 133/2024, dar și cu cadrul normativ cu tangență în domeniu (cu privire la condominiu, calitatea apei potabile, metrologie, urbanism și construcții);

2. Aplicarea prevederilor Regulamentului-cadru întru asigurarea reglementării raporturilor între operator și consumatori în procesul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare de către toți operatorii (100%);

3. Asigurarea furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în blocurile locative în conformitate cu prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu și Regulamentul cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 281/2022;

4. Uniformizarea activității operatorilor în raport cu consumatorul în procesul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, prin stabilirea formularelor model ale actelor necesare a fi întocmite de către operatori.

Pentru realizarea obiectivelor stabilite se propune un șir de completări esențiale în acest sens:

1. Modificarea/stabilirea termenelor normative pentru următoarele cazuri:

- eliberarea avizului de bransare/racordare, de la 20 de zile calendaristice la 10 zile lucrătoare, conform prevederilor art. art. 15 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 303/2013;

- încheierea contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, de la 5 zile la 10 zile lucrătoare;

- examinarea petițiilor în termen de 30 de zile lucrătoare sau 15 zile, după caz, conform noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013;
- executarea bransamentului de apă/racordului de canalizare în termen de până la 30 de zile din data achitării de către solicitant a tarifelor pentru bransare/racordare a instalațiilor interne la rețeaua publică (unificarea termenului pentru ambele categorii de consumatori);
- încheierea contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în termen de 7 zile de la data înregistrării dreptului de proprietate (obținerea dreptului de proprietate asupra imobilului), în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 303/2013;
- informarea consumatorilor în termen de o oră din momentul înregistrării întreruperii neplanificate a furnizării/prestării serviciului public, în conformitate cu Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenție.

2. Completarea Regulamentului-cadru cu prevederi privind furnizarea/prestarea serviciului public în blocurile locative în conformitate cu cadrul normativ privind condominiu, și anume privind intermedierea serviciului public, contractarea serviciului intermediat, atribuțiile asociației/operatorului/consumatorului de servicii intermediare privind citirea indicațiilor contorului, facturarea și plata serviciului;

3. Completarea prevederilor Contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cu informația privind parametrii tehnici (debit, presiune și diametru bransamentului) și reprezentarea punctului de delimitare în schema rețelelor ca anexă la contract. Totodată, la solicitarea încheierii contractului, potențialii consumatori alții decât cei casnici, suplimentar vor prezenta declarația pe propria răspundere privind utilizarea apei și gestionarea apelor uzate și informația privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare;

4. Completarea obligațiilor consumatorului privind:

- conectarea la rețeaua publică de canalizare sau, în lipsa acesteia, să asigure colectarea și, după caz, epurarea apelor uzate prin intermediul sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate;
- să asigure proiectarea, construirea și exploatarea stațiilor sau a instalațiilor de epurare/preepurare locale ori proprii și prelucrarea deșeurilor/nămolului de producere, în cazul în care consumatorul își desfășoară activitatea în sectorul industrial;
- să informeze operatorul despre deținerea altor surse de alimentare cu apă, precum și data punerii în funcțiune, în vederea facturării volumului de apă evacuate în sistemul public de canalizare, în cazul consumatorilor, alții decât cei casnici;
- să nu efectueze interconectarea instalațiilor interne de apă bransate la rețeaua publică cu instalațiile interne de alimentare cu apă din surse proprii, întru a nu admite fenomenele de retur al apei, poluarea apei potabile din rețelele publice de distribuție a apei potabile;
- să nu utilizeze în calitate de conductor nul de protecție conductele de alimentare cu apă și de canalizare cu inserții izolatoare.

5. Completarea obligațiilor operatorului în raport cu consumatorul cu privire la:

- să solicite de la consumatori, alții decât cei casnici, declarația pe propria răspundere privind utilizarea apei și gestionarea apelor uzate;
- să solicite de la consumatori, alții decât cei casnici, informații privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.

6. Completarea drepturilor operatorului în raport cu consumatorul privind stabilirea de comun acord cu consumatorul, periodicitatea citirii indicațiilor contorului, în contextul prevederilor cadrului normativ privind condominiu.

7. Completarea cu prevederi privind evidența volumului de apă furnizat/evacuat:

- obligativitatea contorizării tuturor bransamentelor consumatorilor conform prevederilor legale;

- interzicerea determinării volumului de apă în baza indicațiilor contoarelor cu buletinul de verificare metrologică expirat;
 - dreptul consumatorului să instaleze contor de evidență la racordul de canalizare în caz de dezacord privind evidența și facturarea volumelor de apă uzată evacuată în rețeaua publică de canalizare în baza indicilor contorului de apă potabilă/tehnologică;
 - continuarea exploatării contoarelor existente în apartamentele din blocurile locative care corespund cerințelor tehnice de instalare și exploatare, la încheierea contractului direct cu operatorul, cu condiția transmiterii în gestiunea operatorului până la ieșirea din uz, în baza acordului scris al consumatorului.
8. Completarea cu prevederi privind facturarea pentru fiecare locatar în parte în baza facturii emise de operator sau intermediari contractați de operator sau asociație, în coroborare cu prevederile cadrului normativ cu privire la condominiu.
9. Completarea cauzelor de suspendare a furnizării/prestării serviciului public, în conformitate cu noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, și anume:
- starea tehnică nesatisfăcătoare a instalațiilor interne ale consumatorului și refuzul consumatorului de a lichida nerespectarea regulilor de exploatare tehnică;
 - refuzul consumatorului de a se conecta la rețeaua publică de canalizare sau, în lipsa acesteia, de a asigura colectarea și, după caz, epurarea apelor uzate prin intermediul sistemelor individuale;
 - la constatarea interconectării instalațiilor interne de alimentare cu apă branșate la rețeaua publică cu sursele proprii de apă ale consumatorului;
 - neîndeplinirea de către consumator altul decât cel casnic, a prescripției argumentate înaintate acestuia de operatorul în formă scrisă, cu privire la verificarea metrologică a contorului sau instalarea contorului conform condițiilor tehnice eliberate.
10. Completarea prevederilor Regulamentului cu obligația operatorului de a asigura transportul apei cu cisterne dezinfectate și distribuirea în locurile prestabilite către consumatorii afectați, în cazul în care furnizarea apei nu este reluată în termenul stabilit.
11. Modificarea Anexelor la Regulament după cum urmează:
- modificarea numerotării anexelor, conform prevederilor art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului;
 - Anexa nr. 1, la formularul Avizului de branșare/racordare se completează cu un punct nou privind „Scopul utilizării apei”; modificarea punctului 5 care va conține informația privind parametrii tehnici la punctul de branșare/racordare și alte modificări redacționale;
 - Anexa nr. 6, la formularul Actului de demontare a contorului, se completează cu prevederi privind datele operatorului; locul de consum; motivul demontării cu listarea cazurilor conform prevederilor Regulamentului;
 - Anexa nr. 3, la formularul Procesului-verbal de dare în exploatare a contorului, se completează cu informația privind datele operatorului și locul de consum;
 - Anexa nr. 5, la formularul Actului de depistare a încălcărilor, se completează cu poziția privind „Schimbarea destinației spațiului locativ”.
12. Completarea cu trei anexe necesare în procesul de furnizare/prestare a serviciului public, după cum urmează:
- Modelul Actului de control al controlului și a sigiliilor aplicate (Anexa nr. 2);
 - Modelul Actului privind refuzul nemotivat de a oferi acces personalului operatorului la contor și instalațiile interne (Anexa nr. 4);
 - Modelul Dispoziție de deconectare/reconectare a instalațiilor interne de alimentare cu apă și de canalizare (Anexa nr. 9).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Pentru realizarea obiectivelor stabilite o opțiune alternativă nu a fost identificată, întrucât intervenția în cadrul normativ de reglementare este expres prevăzută de prevederile Legii nr. 37/2024 și Legii nr. 133/2024 prin care a fost modificată Legea nr. 303/2013, care stipulează că „ANRE va aduce actele normative în concordanță cu prevederile legii în termen de 12 luni de la data publicării” (Art. V alin. (2) din Legea nr. 133/2024).
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Pentru a aduce în concordanță Regulamentul-cadru cu noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, se propune un șir de modificări necesare menționate la pct. 3.1. la prezenta Notă de argumentare. Conform prevederilor art. 8 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 303/2013, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au aprobat regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau în cazul în care regulamentele aprobate de către acestea contravin regulamentului-cadru indicat, se aplică prevederile regulamentului-cadru aprobat de Agenție. Menționăm, că urmare a monitorizării activității reglementate a titularilor de licențe, în prezent din 44 de operatori titulari de licențe ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, autoritățile administrației publice locale au aprobat Regulamente de organizare și funcționare pentru 26 operatori, ceea ce înseamnă, că doar circa 59 % din operatori pot aplica prevederile Regulamentului în raport cu consumatorii. Intervenția propusă se încadrează în sistemul administrației publice existent. Impactul direct pe termen lung al intervenției constă în faptul, că operatorii vor avea posibilitatea să aplice prevederile Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în concordanță cu prevederile Legii nr. 303/2013, chiar și în cazul în care autoritățile publice locale nu vor aproba indicatori de performanță sau vor aproba indicatori ce nu corespund Regulamentului-cadru aprobat de Agenție.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Nu a fost identificat careva impact financiar asupra bugetului ca rezultat al implementării noilor prevederi, respectiv nu vor fi generate careva costuri suplimentare pentru aplicarea noilor prevederi.
4.3. Impactul asupra sectorului privat În cazul consumatorilor, impactul estimat va fi pozitiv, direct și pe termen lung, întrucât modificările propuse vor asigura reglementarea relațiilor dintre operatorii și consumatori/ solicitanți (potențiali consumatori), în procesul de eliberare a avizelor de branșare/racordare, branșarea/racordarea la rețelele publice, contractarea serviciului, evidența consumului de apă, facturarea și plata serviciului. În cazul operatorilor, se estimează un impact direct, pe termen lung, odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi ale Regulamentului-cadru, indiferent de voința autorităților publice locale de a aproba sau nu Regulamente de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Un impact semnificativ se urmărește prin completarea Regulamentului-cadru cu trei anexe noi care conțin Actul de control al controlului și a sigiliilor aplicate (Anexa nr. 5), Actul privind refuzul nemotivat de a oferi acces personalului operatorului la contor și instalațiile interne (Anexa nr. 7) și modelul Dispoziției de deconectare/reconectare a instalațiilor interne de alimentare cu apă și de canalizare (Anexa nr. 8). De notat, că Regulamentul-cadru în vigoare conține prevederi privind dreptul operatorului de a efectua controale privind integritatea contoarelor și a sigiliilor aplicate, precum și a instalațiilor interne ale consumatorului și să emită dispoziții de deconectare în cazurile

prevăzute, însă, modelele acestor acte nu erau stabilite, fapt ce ar putea genera interpretări diferite de la caz la caz.

Totodată, se deduce un impact pozitiv prin clarificarea aspectelor privind instalarea contoarelor de evidență a volumului de apă uzată deversată în rețeaua publică de canalizare, subiect des invocat de consumatori în petițiile adresate Agenției.

Prin obligativitatea contorizării tuturor bransamentelor de apă și interzicerea determinării volumului de apă în baza indicilor contoarelor cu buletinul de verificare metrologică expirat, se atestă o evidență cu precizie mai mare a volumului de apă furnizat/consumat, dar și conformarea cu prevederile legale. Urmare a informației solicitate de ANRE în acest sens de la titularii de licențe ai serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, s-a constatat că la situația din 30 iunie 2024 numărul contoarelor de apă în baza cărora se stabilesc volumele de apă pentru facturare, care sunt cu buletin de verificare metrologică expirat instalate la consumatorii casnici constituia 141 748 unități, fapt ce constituie o abatere în activitatea desfășurată.

Modificarea termenului de încheiere a contractelor, în 10 zile lucrătoare, va asigura realizarea indicatorului dat în proporții mai mari. Conform datelor prezentate de către titularii de licențe, cu privire la respectarea indicatorilor de performanță pentru anul 2024, pentru încheierea contractelor de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare au fost depuse 41660 de cereri, au fost încheiate 41018 de contracte, iar în termen normativ (de 5 zile lucrătoare) doar 24945, ceea ce constituie 38 % din numărul de contracte încheiate. Restul, 16 073, sau 39 %, de contracte au fost încheiate cu depășirea termenului de 5 zile lucrătoare. Depășirea termenului pentru încheierea contractelor este motivată de către operatori prin faptul că procedura de examinare, inspecție și realizare a tuturor etapelor necesare contractării depășește termenul stabilit de 5 zile lucrătoare. Asemenea situație a fost înregistrată la 6 operatori, care au raportat 0% la indicatorul cu privire la încheierea contractului în termen de 5 zile lucrătoare.

Intervenția propusă se încadrează în sistemul instituțional existent al operatorilor din punct de vedere funcțional și al competențelor atribuite.

4.3.1. Costuri de conformare

Careva costuri de conformare sub formă de plăți, taxe, tarife, impozite nu vor fi urmare a implementării noilor prevederi.

La fel, și costuri de conformare substanțiale, precum angajarea personalului suplimentar sau schimbarea personalului existent, sau procurarea de servicii adiționale, de consultanță și suport n-au fost identificate.

4.3.2. Impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari

Prevederile Regulamentului-cadru sunt obligatorii pentru toți operatorii indiferent de forma de organizare juridică, natura capitalului, tipul de proprietate. Respectiv, respectarea prevederilor Regulamentului-cadru este obligatorie pentru toți operatorii, astfel costurile de conformare administrative privind volumul de avize eliberate, bransări/racorduri efectuate, contracte încheiate, contoare verificate, facturi emise, ș.a, este proporțional activității desfășurate, respectiv efecte disproporționate în dependență de diferite tipuri de IMM-uri nu se atestă.

4.3.3. Impacturile asupra concurenței

Intervenția propusă nu va genera careva impact asupra concurenței în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare prin limitarea numărului sau a categoriilor de operatori sau limitarea capacității de a concura, sau alte impacturi asupra concurenței.

Prevederile Regulamentului-cadru sunt obligatorii pentru toți operatorii indiferent de forma de organizare juridică, natura capitalului, tipul de proprietate, modul de organizare a gestiunii serviciului în cadrul unității administrativ-teritoriale.

În sectorul de alimentare cu apă și de canalizare nu există concurență. În sectorul public de alimentare cu apă și de canalizare este monopol natural. Pentru una și aceeași arie de operare există doar un singur operator care poate desfășura activitatea de furnizare/prestare a serviciului public.

4.3.4. Alte impacturi asupra sectorului privat

Alte impacturi asupra sectorului privat, care ar putea afecta în mod semnificativ desfășurarea activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare n-au fost identificate.

4.4. Impactul social

Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, stabilește cadrul juridic de reglementare a raporturilor dintre operatorii care furnizează/prestează serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare și consumatori/solicitanți cu privire la furnizarea/prestarea serviciului public; bransarea/racordarea instalațiilor interne la rețelele publice; contractarea serviciului; deconectarea, reconectarea instalațiilor interne ale consumatorilor, limitarea și întreruperea furnizării/prestării serviciului public; facturarea și plata; examinarea petițiilor și soluționarea neînțelegerilor dintre operatori și consumatori.

Operatorii, indiferent de forma de proprietate, organizare și de modul în care este organizată gestiunea serviciilor în cadrul unităților administrativ-teritoriale, se conformează prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare elaborat în baza prezentului Regulament și aprobat de autoritățile administrației publice locale.

Completarea Regulamentului-cadru cu prevederile menționate la pct. 3.1. din prezenta Notă de fundamentare, are drept scop stabilirea cadrului normativ de reglementare pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare bazându-se pe principiile de securitate, calitate și eficiență, dezvoltare durabilă, transparență și responsabilitate publică, continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorului, protecția mediului și sănătății populației.

Astfel, impactul estimat urmare a aplicării prevederilor Regulamentului-cadru este unul pozitiv pe termen atât scurt, cât și lung, întrucât prevederile acestuia stabilesc reglementări ale raporturilor dintre operatorii care exploatează sisteme publice de alimentare cu apă și de canalizare și furnizează/prestează servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, și consumatorii/solicitanții acestor servicii publice, de o importanță vitală populației și dezvoltării sociale în general.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu a fost identificat careva impact asupra datelor cu caracter personal întrucât noile prevederi ale Regulamentului, propuse spre aprobare, nu conțin prevederi referitoare la modificarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu a fost identificat careva impact asupra echității și egalității de gen ca rezultat al implementării noilor prevederi. La categoria de consumatori sau operatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nu se admit careva discriminări dintre femei, bărbați și minoritățile de gen sau alte criterii.

4.5. Impactul asupra mediului

Urmare a aplicării noilor prevederi se estimează un impact pozitiv asupra mediului, și anume asupra resurselor de apă și solului prin obligativitatea conectării la rețelele publice de canalizare, iar în lipsa acestora, să asigure colectarea apelor prin sisteme individuale. Totodată, obligativitatea contorizării tuturor bransamentelor de apă și interzicerea determinării volumului de apă în baza indicilor contorului cu buletinul de verificare metrologică expirat va determina pe de o parte evidența mai exactă a volumului de apă furnizat, a pierderilor de apă în sistem, iar pe de altă parte va genera un consum rațional al resursei de apă.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi majore nu au fost identificate ca rezultat al implementării noilor prevederi.

4.7. Concluzii pe baza analizei impacturilor

Urmare a analizei impacturilor se concluzionează necesitatea intervenției prin aprobarea unei nou Regulament-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care va asigura:

1. Aplicarea noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013 (modificată prin Legea nr. 133/2024 și Legea nr. 37/2024);

2. Concordanța cadrului normativ în domeniu (cu Legea nr. 303/2013 și actele normative de reglementare în domeniu; Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu și Regulamentul cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 281/2022; Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile; Codul urbanismului și construcțiilor);

3. Uniformizarea activității operatorilor din sector în raport cu consumatorii, prin stabilirea Actelor (model) conform Anexelor la Regulament;

4. Creșterea nivelului de realizare a indicatorilor de performanță, prin modificarea termenului de încheiere a contractelor, stabilirea termenului de examinare a petițiilor, informarea consumatorilor privind întreruperile în furnizarea/prestarea serviciului prin publicarea anunțului pe pagina electronică oficială a operatorului;

5. Desfășurarea activității licențiate în raport cu consumatorii cu aplicarea prevederilor normative de reglementare, chiar și în cazul neaprobării de autoritățile publice locale a Regulamentelor de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect nu are relevanță cu legislația UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul noului Regulament-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este supus avizării și consultării cu părțile interesate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

La data de 6 august 2024 pe pagina web ANRE/Transparență decizională a fost publicat anunțul de inițiere a elaborării modificării actelor normative de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv și a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 355/2019 din 27.09.2019 (<https://anre.md/anunt-privind-initierea-elabor-3-533>). Despre acest lucru au fost informați operatorii titulari de licențe și asociațiile reprezentanților din sector.

SRL „Apă-Canal Ungheni” a comunicat lipsă de propuneri și recomandări.

Propunerile de modificare a Regulamentului prezentate de S.A. „Apă-Canal Chișinău” au fost examinate, parțial acceptate și incluse, după caz, în proiectul noului Regulament. În acest sens, a fost întocmit tabelul propunerilor de modificare la Regulamentul-cadru.

La data de 4 februarie 2025 a fost publicat anunțul privind inițierea consultărilor publice asupra proiectului Regulamentului în redacție nouă (<https://anre.md/consultari-publice-3-27>), totodată prin scrisoarea ANRE nr. 05-03/615 din 04.02.2025 au fost informate toate părțile interesate.

Astfel, SRL „Apă-Canal Ungheni” și Plenul Consiliului Concurenței au comunicat lipsă de obiecții și propuneri.

Congresul Autorităților Locale din Moldova a înaintat recomandări privind ajustarea unor prevederi ale Regulamentului cadrului legal cu privire la condominiu; încheierea contractului de furnizare/prestare a serviciului în cazul depistării unor conectări neautorizate (în lipsa avizului); clarificarea unor aspecte cu privire la soluționarea litigiilor apărute în procesul de furnizare/prestare a serviciului și completarea Anexei nr. 4 care stabilește modelul Procesului-verbal de dare în exploatare a contorului, cu sintagma „după caz”.

SA „Regia Apă-Canal Orhei” a propus modificarea termenului de încheiere a contractului în 15 zile; completarea Regulamentului cu prevederi privind modalitatea de calcul a consumului în cazul

în care contorul consumatorului este cu termen de verificare metrologic expirat și în cazul producerii scurgerii din vina consumatorului, iar contorul este defect.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a înaintat obiecții privind suspendarea serviciului pentru neachitarea facturii, fără a lua în considerare circumstanțele neachitării de către consumator; completarea cu prevederi privind interzicerea deconectărilor în perioadă declarată stare de urgență; informarea consumatorilor privind calitatea apei potabile.

SA „Apă-Canal Chișinău” a înaintat propuneri privind ajustarea prevederilor Regulamentului cu legislația privind condominiu (intermedierea serviciului, contractarea și plata serviciului în blocul locativ); completarea punctului de delimitare la bransamentul blocului de locuit cu o poziție nouă „căminul amplasat în imediata apropiere a peretelui blocului”; completarea secțiunii privind contractarea serviciului cu două poziții noi (contract de furnizare a serviciilor intermediare și contract de colectare, evacuare și epurare a apelor uzate acumulate în instalații individuale de la consumatori); depistarea consumului fraudulos și în cazul în care consumatorul a utilizat spațiul de locuit în alte scopuri decât locative și modificarea termenului de recalculare al consumului până la 3 ani; substituirea Registrului de stat al mijloacelor de măsurare cu Certificatul European; modificarea modalității de determinare a volumului de apă în cazul deteriorării sau sustragerii contorului nu din vina consumatorului și în cazul în care consumatorul refuză accesul operatorului pentru controlul contorului sau nu execută prescripțiile privind efectuarea verificării metrologice a contorului sau montarea unui nou contor (altul decât cel casnic); includerea în factură a penalităților și datoriilor și alte recomandări redacționale.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a propus ajustarea prevederilor Regulamentului cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor cu privire la procedura de eliberare a avizului de bransare/racordare și avizarea documentației de proiect; prelungirea termenului de valabilitate; reprezentarea consumatorului în relațiile cu operatorul; completarea cu prevederi privind dreptul consumatorului de a se adresa Agenției în cazul în care i-a fost refuzat eliberarea avizului; completarea Regulamentului cu trimeri la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor comunale și necomunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 281/2024.

La solicitarea SA „Apă-Canal Chișinău” la data de 26.02.2025 a fost organizată o ședință de lucru în cadrul căreia au fost discutate propunerile operatorului la proiect.

Nota de fundamentare și proiectul Regulamentului au fost examinate și susținute în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la 29.04.2025 (aviz nr. 38-78-4782 din 02.05.2025).

În rezultatul consultării publice și avizării proiectului, Agenția a recepționat 84 de propuneri care au fost luate în considerare la îmbunătățirea proiectului, astfel 47 (55%) fiind acceptate integral și/sau parțial. Toate propunerile au fost incluse în tabelul de sinteză.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii privind aprobarea Regulamentului-cadru, a fost supus expertizei juridice, iar constatările expertizei au fost luate în considerare la definitivarea proiectului din punct de vedere a tehnicii legislative.

Cu referire la expertiza anticorupție, de menționat, că conform punctului 7.1. din Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr. 6 din 20 octombrie 2017, la efectuarea expertizei anticorupție de către autor, în procesul de elaborare a proiectului interesul public a fost prioritar, precum și s-au evitat în cuprinsul acestuia norme care pot genera, la aplicare, apariția riscurilor de corupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Conform noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, vor aproba propriile Regulamente de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au aprobat regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau în cazul în care regulamentele aprobate de către acestea contravin regulamentului-cadru indicat, se aplică prevederile Regulamentului-cadru aprobat de Agenție.

Totodată, Agenția va informa autoritățile publice locale de nivelul întâi și titularii de licențe ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare despre aprobarea noului Regulament-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

În vederea concordanței cadrului normativ de reglementare, se atestă necesitatea intervenției și la Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 356/2019 și la Contractul-cadru de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 359/2019 (acțiune realizată concomitent).

În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dat fiind că noile prevederi ale Legii nr. 303/2013 au intrat în vigoare la 13.01.2025, pentru a admite discrepanță în cadrul normativ de reglementare și cadrul legal, Regulamentul-cadru menționat va intra în vigoare la data publicării Hotărârii ANRE în Monitorul Oficial.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Odată cu aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, Agenția va informa (prin scrisoare) autoritățile publice locale de nivelul întâi și operatorii, inclusiv titularii de licențe, ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare despre noile prevederi.

Mecanismul de implementare a prevederilor Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, este aplicabil din 2015. Modificările propuse nu necesită careva instrumente noi de implementare și monitorizare.

Menționăm că în procesul de aplicare a prevederilor actelor normative de reglementare, angajații Agenției oferă suport metodologic necesar la solicitare, după caz organizează instruire online sau ședințe de lucru.